Raadsvoorstel
Openbaar

Onderwerp
Zienswijze jaarrekening 202, begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 van de GR MARN

Opsteller	Ralph Breuer	**Collegebesluit**	10 mei 2022
Programma	Openbare ruimte	**Behandeldatum Raad**	8 juni 2022
Portefeuillehouder	B. Velthuis en J. Wijnia	**Status**	Openbaar

---

Samenvatting
Op 29 maart 2022 heeft de GR MARN de concept Jaarrekening 2021 en de concept Begroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026 aangereikt met het verzoek de zienswijzen van de gemeente Nijmegen over deze stukken aan het Algemeen Bestuur kenbaar te maken. In dit voorstel bepalen wij onze zienswijzen hierover met medeneming van het advies van de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen.

Voorstel
1. Onze zienswijze over voorliggende jaarrekening 2021, begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 van de GR MARN vast te stellen, waarin we aangeven:
   1.1. In te stemmen met de concept Jaarrekening 2021 van de GR MARN onder voorbehoud van een juiste verwerking van de BTW op de schadeclaim van de ARN in verband met de uittreding van gemeente West Maas en Waal uit de GR MARN;
   1.2. In te stemmen met het voorstel om het te bestemmen resultaat van € 114.016 toe te voegen aan de winstreserve;
   1.3. In te stemmen om de vrijval over 2021 uit de bestemmingsreserve “uitkering gemeenten” van € 451.746 aan gemeenten uit te keren in twee delen (juli en oktober 2022);
   1.4. In te stemmen met de concept Begroting 2023 en de Meerjarenraming 2024-2026 op voorwaarde dat het Algemeen Bestuur toeziet dat de aangegeven aanpassingen van de Adviesfunctie in de meerjarenbegroting 2023 correct worden doorgevoerd;
2. De brief aan het Algemeen Bestuur van de GR MARN met de zienswijzen vast te stellen.

Aanleiding
Op 29 maart 2022 heeft de GR MARN aan alle deelnemende gemeenten toegestuurd:
- de concept-jaarrekening 2021 inclusief een goedkeurende accountantsverklaring en
- de concept Begroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026.

Gemeenten worden verzocht om hun zienswijzen op deze documenten aan het Algemeen Bestuur van de GR MARN kenbaar te maken uiterlijk 23 juni 2022. Op 4 juli 2018 heeft de Nijmeegse raad het delegatiebesluit voor het indienen van zienswijzen ten aanzien van gemeenschappelijke regelingen ingetrokken. Daarmee ligt deze bevoegdheid bij de raad. Voor de beoordeling van de jaarstukken en de begrotingen hebben de gemeenten in de Regio Nijmegen de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen opgericht. Het adviesrapport van de Adviesfunctie is ontvangen op 29 april 2022 en bijgevoegd.

Beoogde impact

Met het inbrengen van onze zienswijzen maakt de gemeente Nijmegen aan het Algemeen Bestuur van de GR MARN kenbaar of:

- de activiteiten van de GR MARN in 2021 zijn uitgevoerd binnen de financiële kaders zoals die in de begroting van 2021 zijn vastgesteld en
- de concept Begroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026 onze instemming hebben dan wel zouden moeten worden bijgesteld.

Dit voorstel staat in relatie tot ambitie 3 van het programma Openbare Ruimte "*We zijn een circulaire stad waar we verantwoord omgaan met grondstoffen en deze zoveel mogelijk hergebruiken*". Daar binnen levert het een bijdrage aan doel 3.1 "*We zorgen voor inzameling van huishoudelijke afvalstromen*".

Argumenten

1.1.1. Concept Jaarrekening 2021 goedgekeurd door de accountant

Een onafhankelijke accountant heeft een goedkeurende controleverklaring afgegeven over de concept Jaarrekening 2021 van de GR MARN. De rekening voldoet aan de wettelijke eisen en de financiële kentallen in de jaarrekening tonen aan dat er sprake is van een gezonde financiële positie.

1.1.2. Financiële implicaties uittreding gemeente West Maas en Waal zijn correct verwerkt

In 2021 heeft Gemeente West Maas en Waal een uitredingsverzoek uit de MARN ingediend. Met gemeente West Maas en Waal en ARN is overeenstemming bereikt over de financiële implicaties van deze uitreding. Het financiële nadeel voor de MARN bedraagt in totaal € 718.198 en zal door gemeente West Maas en Waal worden gecompenseerd in 5 jaarlijkse termijnen over de periode 2021-2025. Gemeente West Maas en Waal behoudt van haar kant recht op een aandeel in de rentebaten en de aflossingsbedragen die ARN aan MARN betaalt als gevolg van de verkoop van de grond aan ARN in 2017. Bij de kanttekening 'Verkoop grond' lichten wij de achtergrond hiervan nader toe. Over de gehele periode tot en met 2036 gaat het om een totaalbedrag van € 650.052 voor gemeente West Maas en Waal. Onder deze condities heeft het Algemeen Bestuur op 25 november 2021 ingestemd met de uittreding van gemeente West Maas en Waal per 1 januari 2022. De financiële implicaties hiervan voor 2021 zijn correct in de jaarrekening 2021 verwerkt.

1.1.3. Adviesfunctie: instemmen met jaarrekening met voorbehoud van de BTW over claim ARN

Onderdeel van de financiële afwikkeling met gemeente West Maas en Waal is een claim van ARN vanwege het niet meer aanleveren van afval door gemeente West Maas en Waal in de periode 2021-2025. Na vaststelling van de jaarrekening door het Dagelijks Bestuur van de MARN werd MARN geconfronteerd met de kwestie of er wel of niet BTW-kosten moesten worden toegevoegd aan de claim van ARN[1] en dientengevolge vervolgens aan gemeente West Maas en Waal. MARN doet onderzoek wat de consequenties hiervan zijn voor de jaarrekening 2021 en zal deze hierop aanpassen indien nodig. Het gaat hier overigens over een formeel administratieve kwestie die voor de MARN per saldo geen negatief effect heeft. De Regionale Adviesfunctie adviseert om in te stemmen met de jaarrekening 2021 met het voorbehoud dat de BTW over de claim van ARN op een juist wijze in de jaarrekening wordt

[1] Omdat MARN en niet de individuele gemeenten contractpartner zijn van ARN BV legt ARN haar claim neer bij de MARN. MARN legt deze claim vervolgens een op een neer bij gemeente West Maas en Waal.

verwerkt. In onze zienswijze naar het Algemeen Bestuur geven wij dit aan als punt van aandacht.

1.2. Toevoeging positief rekeningresultaat aan winstreserve is onderdeel aanpak liquiditeit
Het resultaat over 2021 bedraagt € 114.016 (begroting 2021: € 101.393). Het Algemeen Bestuur bepaalt op voorstel van het Dagelijks Bestuur de bestemming van een positief exploitatieresultaat. De algemene lijn is dat tot uitkering aan gemeenten wordt overgegaan behoudens door het bestuur te bepalen reserveringen.
Met het oog op de liquiditeitspositie van de MARN voor de korte en lange termijn heeft het bestuur van de MARN in het voorjaar van 2021 echter besloten om vanaf 2021 positieve exploitatieresultaten niet meer uit te keren aan gemeenten, maar toe te voegen aan de 'winstreserve'; een post die in 2021 voor het eerst in de jaarrekening is opgevoerd. Dit besluit is onderdeel van een aanpak om de liquiditeit van de MARN op korte en lange termijn op peil te houden. Bij de kanttekening 'liquiditeit' wordt de achtergrond hiervan nader toegelicht. Het voorstel van het Dagelijks Bestuur om het exploitatieresultaat toe te voegen aan de winstreserve is in lijn met het besluit uit het voorjaar van 2021.
De Adviesfunctie kan mede gezien het beperkte bedrag instemmen met het voorstel van het Dagelijks Bestuur en adviseert gemeenten in haar zienswijze een standpunt hier over in te nemen. In het licht van de ontwikkelingen rondom de liquiditeit van de MARN stemmen wij in met toevoeging van het resultaat aan de winstreserve. In onze zienswijze aan het Algemeen Bestuur geven wij dat aan.

1.3. Uitkering bestemmingsreserve uit grondverkoop
De bestemmingsreserve 'Uitkering gemeenten' is ontstaan als gevolg van de verkoop grond door MARN aan ARN BV. Hieruit vindt jaarlijks een vrijval plaats volgens een vast schema. Deze vrijval wordt niet in het rekening-resultaat van de GR MARN meegenomen, maar als aparte uitkering gezien. De vrijval over 2021 bedraagt € 451.746 en zal naar rato van inwoneraantallen aan de gemeenten worden uitgekeerd. Voor de gemeente Nijmegen resulteert dat in een uitkering van € 234.753. Gelet op de liquiditeiten van de GR MARN stelt het Dagelijks Bestuur voor de uitkering van dit bedrag in 2 delen (in juli en oktober) te laten plaatsvinden. De Adviesfunctie adviseert hiermee in te stemmen. Wij stemmen hier mee in.

1.4.1. Concept Begroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026 conform de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN)
De concept begroting 2023 voldoet aan de BRN-normen. De begrote uitgaven zijn nagenoeg gelijk ten opzichte van de jaarrekening 2021. Omdat de inkomsten afnemen als gevolg van aflopende rente-baten uit de lening aan ARN voor de grondaankoop, komt het rekeningresultaat over 2023 lager uit dan in 2021. De vrijval uit de bestemmingsreserve daarentegen neemt jaarlijks toe. De jaren vanaf 2024 laten hetzelfde patroon zien.
Over 2023 wordt op basis van de begroting een exploitatieresultaat verwacht van € 69.144 en een vrijval 2022 uit de bestemmingsreserve 'uitkering gemeenten' van € 466.545.

1.4.2. Adviesfunctie: een aantal aanpassingen zijn nog wel nodig in de begroting 2023
De mutaties als gevolg van het uittreden van gemeente West Maas en Waal zijn in de begroting 2023 en in de meerjarenraming verwerkt, maar nog niet in de begroting 2022. De primitieve begroting 2022, de mutaties hierop en de gewijzigde begroting 2022 ontbreken in de begroting 2023. Het betreft vooral het verwerken van de financiële implicaties en het

toevoegen van een deugdelijke toelichting daarbij met betrekking tot de uittreding van gemeente West Maas en Waal. Bovendien kan het zo zijn dat de fiscale BTW-aspecten rondom de claim van ARN nog tot aanpassingen leiden in de begroting 2023 en de meerjarenraming. De Adviesfunctie heeft met de MARN afgesproken dat de begroting hierop zal worden aangepast en zal worden nagezonden.
De Adviesfunctie adviseert gemeenten het Algemeen Bestuur te vragen de benodigde aanpassingen in de meerjarenbegroting 2023 door het Dagelijks Bestuur te controleren. Na verwerking hiervan kan worden ingestemd met de begroting 2023.
Wij sluiten ons aan bij dit advies van de Adviesfunctie en hebben dat in onze zienswijze aan het Algemeen Bestuur van de MARN opgenomen.

2. *Brief aan het Algemeen Bestuur van de GR MARN*

In lijn met bovenstaande besluiten en de adviezen van de Adviesfunctie zijn onze zienswijzen verwoord in bijgevoegde brief. Hiermee wordt het Algemene Bestuur van de MARN geïnformeerd over de zienswijzen van de gemeente Nijmegen ten aanzien van de "concept Jaarrekening 2021" en de "concept Begroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026".

Kanttekeningen

1. *Verkoop grond*

   De deelnemende gemeenten hoeven geen bijdrage te betalen aan de bedrijfsvoering van de GR MARN. Tot 2017 werd deze gefinancierd uit de huuropbrengsten van de grond aan ARN BV. Per medio 2017 is de grond verkocht aan ARN voor een bedrag van € 11,5 mln. Daartoe heeft de MARN aan ARN een annuïtaire lening verstrekt van € 11,5 mln met een vaste rente van 3,09% af te lossen in een periode van 20 jaar. In totaal ontvangt de MARN aldus tot en met 2036 jaarlijks een bedrag van € 768.600 aan rentebaten en aflossing.
   Uit de rentebaten wordt de bedrijfsvoering van de MARN gedekt. Het bedrag aan aflossing wordt gestort in de bestemmingsreserve "Uitkering gemeenten". Jaarlijks valt hier een bedrag uit vrij dat aan de deelnemende gemeenten wordt uitgekeerd. In 2036 zal deze bestemmingsreserve volledig zijn teruggebracht tot € 0.
   Na de periode van 20 jaar (i.e. 2037) heeft de GR MARN geen inkomsten meer en zal financiering van de MARN moeten plaatsvinden door gemeentelijke bijdragen.
2. *Liquiditeit*

   De liquiditeit van de MARN vraagt voor de korte en lange termijn om een aanpak.
   Voor de korte termijn speelt dat de MARN in 2017 een lening van € 2 mln heeft omgezet van aflossingsvrij naar annuïtair. Deze lening is ooit aangegaan om de deelname in ARN te financieren; i.e. de aankoop van aandelen. Tot 2017 werd jaarlijks alleen een bedrag aan rente betaald van ca. € 22.000. Na de omzetting wordt de lening in de periode van 2017 tot en met 2036 volledig afgelost. Dit leidt tot een totale jaarlijkse last van jaarlijks € 114.549. De hogere lasten gaan ten koste van de liquide middelen die zonder aanpak uiteindelijk negatief zullen worden.
   Voor de lange termijn speelt dat de bedrijfsvoering van de GR MARN momenteel nog kan worden gedekt uit de rentebaten. Deze rentebaten nemen echter jaarlijks af. Op termijn zullen deze niet meer afdoende zijn om exploitatie van de MARN te kunnen bekostigen. Vanaf 2027 is sprake van een negatief exploitatieresultaat. Zonder aanpak gaat dit ten koste van de liquide middelen. Aan de andere kant neemt het door ARN aan MARN te betalen bedrag ter aflossing van de grondaankoop toe en daarmee ook

het beschikbare vrij te vallen bedrag uit de bestemmingsreserve “Uitkering gemeenten”.
Zowel de accountant als de Adviesfunctie hebben de MARN op beide risico’s gewezen. De MARN onderkent dit ook en heeft daartoe op 11 februari en 26 maart 2021 besloten om de exploitatieresultaten vanaf 2021 niet meer uit te keren aan de gemeenten én vanaf 2027 (als het resultaat negatief wordt) het tekort op de bedrijfsvoering te financieren uit de beschikbare middelen in de bestemmingsreserve “uitkering gemeenten”. Het positieve overschot zal vervolgens aan gemeenten worden uitgekeerd.

Financiën
De concept Jaarrekening 2021 laat een positief rekeningresultaat zien van € 114.016. Het voorstel aan het Algemeen Bestuur van de MARN is dit bedrag toe te voegen aan de winstreserve. Ook voor de verdere toekomst is de lijn van de MARN om positieve exploitatieresultaten toe te voegen aan de winstreserve. Dit is een beleidswijziging ten opzichte van voorgaande jaren waarin een positief exploitatieresultaat steeds aan gemeenten werd uitgekeerd. De consequenties hiervan zijn dat aan de gemeente Nijmegen over 2021 een bedrag van ca. € 62.000 minder zal worden uitgekeerd en de meerjarige begrote inkomsten van de MARN moeten worden bijgesteld aan de hand van de meerjarenraming van de MARN.

Over 2021 heeft wel een vrijval plaats uit de ‘bestemmingsreserve gemeenten’ dat aan gemeenten wordt uitgekeerd. Het uit te keren bedrag over 2021 bedraagt € 451.746. Dit bedrag zal in 2022 (in twee delen: juli en oktober 2022) worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten naar rato van inwoneraantallen per 1-1-2021. Voor Nijmegen komt dit concreet neer op een uitkering van € 234.753 over 2021.

Deze inkomsten komen ten gunste van Programma Openbare ruimte (taakveld Afval) en dienen ter dekking van een structurele bezuinigingstaakstelling van € 300.000 op de MARN.

Vervolg
Middels bijgevoegde brief wordt het Algemeen Bestuur van de GR MARN geïnformeerd over onze zienswijzen ten aanzien van de verschillende jaarstukken.

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief van de GR MARN aan de gemeenteraad
2. Concept “Jaarrekening 2021 inclusief “schone” goedkeurende controleverklaring
3. Concept “Begroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026”
4. Adviesrapport van de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen.
5. Brief aan Algemeen Bestuur van de GR MARN